

HET KOSTTE HEM 3 JAAR, MAAR NU HEEFT VARKENSHOUDER EDUARD MAAS DE STREPTOKOKBACTERIE ERONDER. DAT BETAALT ZICH UIT IN **GELD EN ARBEIDSVREUGDE**.

Streptokokkenbeleid werpt vruchten af

HET lukt nooit om definitief met de bacterie af te rekenen, dat beseft Eduard Maas maar al te goed. Desondanks is het mogelijk grip op de ziekmaker te krijgen, zodat de zichtbare ziektebeelden en de financiële schade afnemen. Daarin slaagde de varkenshouder. Niet zomaar, het kostte hem 3 jaar.

Nu plukt Maas de vruchten van de geleverde inspanningen. Ziekteverschijnselen veroorzaakt door de streptokokkenbacterie behoren zo goed als helemaal tot het verleden op zijn bedrijf.

Bedrijfseigen entstof

Samen met de bedrijfsbegeleider van dierenartsenpraktijk Horst, die zelf het

varkenshouderij

E18

PROFIEL

Naam: Eduard (38) en Anita (34) Maas.

Woonplaats: Swolgen (L.).

Bedrijf: in maatschap een gesloten varkenshouderij met 280 zeugen en 2.000 vleesvarkens en 25 ha akkerbouw.

Anita is 3 dagen per week gastouder voor negen kinderen.

De Topigs 20-zeugen worden geïnsemineerd met sperma van een Tempo-beer. Technische resultaten: de zeugen spenen 27,5 biggen per jaar. Aantal levendgeboren biggen: 13,5 per worp, 12,2 % uitval in kraamstal. Groei vleesvarkens: 812 gram per dag, EW-conversie: 2,75, uitval: 1,7 % en vleespercentage: 56,6.

Aanleiding voor de reportage:

Eduard Maas ging gericht de streptokokkenbacterie te lijf op hun bedrijf. Daardoor daalde het medicijngebruik, zijn de biggen gezonder en nam de arbeidsvreugde toe.

FOTO'S: VAN ASSENDELFT FOTOGRAFIE

Eduard Maas maakt een controleronde in de opfokstal. De biggen glanzen en maken een actieve en gezonde indruk. De kledingcode in de opfokstal is rood, voor de kraamstal geldt blauw.

vaccin produceert, werkte Maas 3 jaar aan een doeltreffend vaccin. Talrijke dode biggen zijn onderzocht. De kunst is alle op het bedrijf aanwezige schadelijke typen te identificeren en in de entstof op te nemen. Ondanks dat resultaat lang uitbleef en Maas wel eens twijfelde, zette hij door. „Je moet zoiets een tijd volhouden en consequent blijven werken.”

Bij de ingang van de stal hangt een actielijst met daarop de geplande behandelingen. Voor alle zeugen geldt dat ze exact op 60 en 90 dagen in de dracht de streptokokken-enting krijgen, daar wordt geen dag van afgeweken. De actielijst blijkt een goede stok achter de deur.

Na ontwikkeling van een bedrijfseigen vaccin blijft het opletten. De bacterie kan

altijd in een andere vorm opduiken zodat de entstof niet meer werkt. Bij Maas gaat het nu ruim een jaar goed. In het vaccin zitten de typen twee en negen, inclusief subtypen als *Staphylococcus Hyicus*, de verwekker van smeerwrag.

Meer hygiëne en ander voer

Maas nam nog drie maatregelen om de streptokok eronder te krijgen, want met alleen enten kom je er niet. Nu krijgen de zeugen een geconditioneerd voer in plaats van traditioneel voer. Winstpunt daarvan is de betere benutting. Met dezelfde kilo's voer kan een zeug grotere tomen biggen grootbrengen. De noodzaak om biggen over te leggen neemt af en daarmee dus ook de besmettingskans.

In de stal lopen nu grote, redelijk uniforme tomen biggen. De aanleg van de zeugen was altijd al goed. „Soms zat ik met een worp van 16 biggen zonder te weten waar ik ermee heen moest. Ik leg nog wel biggen over, maar veel minder dan in het verleden”, stelt Maas tevreden vast. Omdat de zeugen meer melk produceren, vechten de biggen minder om een plek aan de uier. Dat is een bijkomend voordeel van het voer.

De tweede maatregel zit in de werkwijze. De werkdag van Maas begint in de kraamstal, dan zijn de gespeende biggen aan de beurt en uiteindelijk de vleesvarkens. De kleur van werkkleding en gereedschap verschilt per diergroep. De varkenshouder wil nog een stap verder gaan. Elke kraamafdeling krijgt zijn eigen gereedschap zodat de kans op versleping van ziekten verder afneemt. Maas komt niet onnodig in het kraamhok. Hij stelt vanaf de voergang met een metalen stang de voerdosator voor de zeug in.

Als derde en laatste maatregel heeft

„Het kan altijd beter, maar nieuwe maatregelen moeten meeropbrengst hebben en werkbaar zijn. De grootste winst is echter werkplezier.”

Maas het zaagsel in de biggenesten vervangen door dry-clean. Dit poeder ontsmet de navels en zorgt dat de biggen eerder droog zijn dan voorheen. Zo vermindert de ziektedruk.

Investing loont?

Het medicijngebruik daalde flink in een jaar tijd. De gespeende biggen krijgen 14 dagen gemedicineerd voer, dat was voorheen 1 maand. Zelfs na goed speuren zijn geen biggen met dikke gewrichten of opgezette schouders te zien in de opfokstal. Een plotselinge uitval van dieren als gevolg van hersenvliesontsteking behoort tot het verleden. De ziekteverschijnselen begonnen in de kraamstal en

In de kraamstal is blauw de kleur van de werkkleding. Maas komt niet onnodig in de hokken.

De sticker op de bats ontbreekt nog. Dat nummer correspondeert binnenkort met het afdelingsnummer.

gingen mee de opfok- en meststal in.

Maas investeerde 3 jaar in de ontwikkeling van een entstof, hij voert duurder voer en kocht eenmalig een flinke partij gereedschap. De entstof kost €0,50 per injectie, €2,30 per zeug op jaarbasis. Het lactovoer is €0,50 per 100 kilo duurder en gereedschap kostte eenmalig €750.

Daar staat tegenover dat de gezondheidskosten flink daalden. Uit de meest recente uitdraai blijkt dat die jaarlijks €8 per zeug en €0,50 per afgeleverd vleesvarken zakten.

Tijdens een controleronde richt Maas zich nu op alles wat aandacht vraagt en niet meer alleen op streptokokken. Het uitvalspercentage in de kraamstal is 12,2, dat was 14,5. In de opfokstal halveerde de uitval tot 1 procent. Bij vleesvarkens daalde de uitval van ruim 2 procent tot 1,7 nu. Dat is ook winst.

De biggen maken een levendige indruk en hebben een glanzende vacht. Maas schat dat met ongewijzigd management 29 biggen per zeug haalbaar is. Als het in de kraamstal draait en de bedrijfsvoering is verder in orde, moet dat lukken.

De aanpak van de streptokok werpt zijn vruchten af, ook financieel. „Het kan altijd beter, maar nieuwe maatregelen moeten meeropbrengst hebben en werkbaar zijn. Het grootste winstpunt is echter niet in een getal uit te drukken: dat zit in de toename van het werkplezier”, vindt de varkenshouder.

Kees van Dooren

